

xen, perquè si pateixen canvia la relació de l'home amb els animals. Tanmateix, això portat a l'extrem plantejaria l'activitat de l'home com a perniciosa per tota la natura.

El missatge final és optimista i conclou que hem de ser fidels a la millor versió de nosaltres mateixos. L'home es projecta cap al futur, per tant, les expectatives que tenim ens constitueixen com a persones. Una escola pessimista, on es parla d'un món que es va destruint per l'activitat de l'home, és alarmant perquè provoca que els nens creixin amb por al futur. No podem hipotecar el gaudi del present per les pors del futur, malgrat que els perills puguin ser reals, afirma Luri.

Luri ha recuperat la seva versió més filosòfica en aquest llibre, amb un vocabulari clar i concís, accessible per qualsevol lector interessat en aquests temes. A més, el seu estil és enèrgic i valent, per la qual cosa llegir el llibre és un veritable plaer. Al llarg del text, Luri obre una finestra cap a un món nou, en què podem reflexionar sobre els valors i les decisions que hem pres com a societat.

Key Riera

Abriendo camino en Europa.

Semblanza de José María

Hernández Garnica

J. C. Martín de la Hoz

Palabra, Madrid, 2023, 110 pàg.

El servent de Déu José María Hernández Garnica (1913-1972) va ser un dels tres primers sacerdots de l'Opus Dei (1944). Va seguir sant Josepmaria al començament de l'Obra, a la qual va incorporar-se el 1935. Es va dedicar de



manera particular, quan ja era sacerdot, a atendre les primeres vocacions de dones a l'Opus Dei, i a l'expansió per tot Europa dels apostolats de l'Obra. En concret, va treballar a Espanya, França, Alemanya, Anglaterra, Irlanda, Àustria, Suïssa, Bèlgica i Holanda. És a dir, principalment a països de l'Europa central i les illes Britàniques, on la labor era —i encara ho és— feixuga i on els fruits apostòlics no eren diguem-ne gaire pròsperes. En José María mai no va perdre l'ànim. Encara més, l'infonia als fidels de l'Obra que eren al seu costat. De manera que sentien l'impuls d'aquest sacerdot fidel i sant que va ser en José María. La fama de santedat s'ha anat estenent i del Dicasteri de les Causes dels Sants va emanar el Decret de validesa del seu procés de beatificació el 2010.

José Carlos Martín de la Hoz, autor d'aquesta semblança, és acadèmic de l'Acadèmia d'Història Ecclesiàstica i director de l'Oficina de les Causes dels Sants de l'Opus Dei a Espanya. Hi traça una biografia breu, amb testimonis de les persones amb qui va tractar i amb testimonis de les persones que resen a tot el món per als quals és ja un model de santedat. El mateix autor remet a

una altra biografia seva més extensa, per tal de conèixer amb més detall la vida d'aquest sacerdot (José María Hernández Garnica, *Roturando los caminos*, Palabra, Madrid, 2013).

El llibre es compon de sis capítols, un pròleg i una conclusió. El central, el capítol tercer, es titula “La crisi existencial”. S’hi descriu com els anys de la guerra van fer efecte en José María. Va ser uns quants mesos a la presó, a punt de ser afusellat, després va emmalaltir i va estar aïllat. I la seva vocació se’n va ressentir. Va tenir els seus moments de dubtes. Però es va deixar ajudar. Va ser sincer, i va superar la tenebror amb la llum clara de renovar amb determinació la seva disponibilitat i entrega. Fins al punt que sant Josepmaria li confia de seguida càrrecs de responsabilitat, com ser director del primer Centre d’Estudis de l’Opus Dei, és a dir, el lloc on es formaven al costat del fundador els que demanaven l’admissió a l’Obra, i també des del 1940 va animar-lo a preparar-se per a l’ordenació sacerdotal tan aviat com fos possible, com ell mateix rememorava: “El Pare ens havia fet veure ben clarament la necessitat de sacerdots a l’Obra, que arribaran al sacerdoci després d’haver viscut la vocació pròpia nostra, per ajudar amb la seva predicació —d’acord amb les directrius assignades pel Pare— a la formació dels seus germans i per col·laborar en la seva direcció espiritual, sobretot a través del Sagrament de la Penitència”.

Sant Josepmaria va disposar una confiança total en aquest fill seu fidelíssim. Això el va fer créixer i identificar-se cada cop més amb l’esperit de l’Opus Dei. No tenia qualitats humanes extraordinàries, però va posar al servei de Déu

tot el que tenia i feia. També va donar aquestes mostres de fidelitat a Déu en la seva malaltia i mort prematura als 59 anys. Ho va acceptar tot amb amor i bon humor.

Como diu l’autor del llibre a la conclusió, tant de bo que siguin moltes les persones que, coneixent la seva vida d’entrega a Déu, recorrin a la seva intercessió i es beneficiïn de l’exemple de la seva vida.

Joaquim González-Llanos



**¿Tú por aquí?
Conversaciones en el Cielo**

Daniel Arasa

Edicions Carena, Barcelona 2022,
164 pàg.

El títol del llibre respon a la hipòtesi que l’autor arriba al cel i és allà amb moltes persones que ha conegut personalment o a través del seu treball periodístic. Són personatges famosos o que han tingut notable influència al món. “Tinc la seguretat —afirma l’autor— que passejant pel Cel a la recerca de gent a qui saludar, amb qui conversar o a qui vull entrevistar saltaré d’alegría una ve-